

מרכז המידע והידע הלאומי למערכת הבריאות
מסמך מספר 21

מדיניות אירופה נמנעות מאשפוז של חולי קורונה במצב קל

עיקרי המסמך

1. ניתוח של נוהלי הטיפול בחולי קורונה במדינות אירופה (איטליה, ספרד, צרפת, גרמניה, בריטניה, שוודיה ורוסיה) מלמד על **נהלים דומים בכל הנוגע לבדיקות קורונה ולניתוב החולים** בין בידוד ביתי ואשפוז בבתי החולים.
2. מדינות אירופה נקטו בתחילת משבר הקורונה מדיניות בדיקות מרחיבה, אך **נאלצו לצמצמן נוכח מחסור בערכות בדיקות**.
3. **בעלי תסמינים ללא קשר לחולה מאומת מונחים כיום להישאר בביתם עד לירידת החום** - אלא אם כן מצבם מחמיר. אם חלה החמרה במצב, החולה מאושפז עד שאינו זקוק עוד לטיפול תומך ואז **משוחרר להמשך החלמה מהנגיף בביתו, לרוב ללא וידוא ההחלמה באמצעות בדיקה ייעודית**.
4. **אם ייווצרו עומסים בבתי החולים בישראל, אנו ממליצים לבחון מדיניות דומה: להימנע מאשפוז חולה במצב קל שאינו בקבוצת סיכון או בסיכון להידרדרות, ולבודדו בבית תוך ניטור מצבו**. כך יתאפשר לצוותים הרפואיים להתמקד במקרים קשים ויזקל העומס בבתי החולים.
5. התנהלות זו דורשת **משמעת ציבורית גבוהה ופניות של צוות רפואי ייעודי לניטור החולים**. לצורך כך נדרש **לפתח מערכת ניטור מרחוק** ועריכת שיחות טלפון ייעודיות לחולים - **בהתבסס על צוותי רפואה בבידוד, סטודנטים לרפואה ורופאים בגמלאות**.
6. הצוותים הרפואיים מוחרגים לרוב מנוהלי הבדיקות נבדקים בשגרה כדי לוודא שהם בריאים ואינם מפיצים את הנגיף. כך פועלות מערכות הבריאות **לשימור הצוותים ולמניעת השבתתם**. בהתאם, **נמליץ לבחון את ניטור הצוותים הרפואיים דרך קבע** לשם שימור כוח האדם הכשיר.

מדיניות האשפוז של חולים במדינות אירופה

1. **במדינות אירופה** שנחקרו (איטליה, ספרד, צרפת, גרמניה, בריטניה, שוודיה ורוסיה), ננקטה עם התפרצות המשבר **מדיניות ולפיה אדם ייבדק לקורונה רק אם הוא עונה על אחד התנאים לפחות:**

א. מציג תסמינים האופייניים לקורונה.

ב. חולה במחלות רקע ולכן נכלל בקבוצת סיכון.

ג. אדם שבא במגע עם חולה קורונה מאומת או ששהה זמן רב באזור נגוע.

2. חרף הקריטריונים המצומצמים לבדיקה, במדינות רבות ישנו מחסור הולך וגדל בבדיקות זמינות. לכן, **גם מטופלים המציגים תסמינים אופייניים לא ייבדקו לרוב אלא יונחו להישאר בביתם עד לירידת החום.** אם מצבם יחמיר בבית, הם ייבדקו ויטופלו בהתאם.

3. **צוותים רפואיים מוחרגים לרוב מנוהלי הבדיקות** ונבדקים בשגרה כדי לוודא שהם בריאים ואינם מפיצים את הנגיף בקרב צוותים נוספים. כך **פועלות מערכות הבריאות לשימור הצוותים הרפואיים ולמניעת השבתה של מערכים שלמים.**

4. בתחילת המשבר אושפזו בבתי החולים גם חולים בעלי תסמינים קלים. לאור התגברות העומס על מערכות הבריאות במדינות אירופה, **החלו בתי החולים להתמקד בחולים הזקוקים לפעולות מצילות חיים או לטיפול תומך משמעותי, כמו סיוע נשימתי, ניטור מתקדם ופעולות החיאה. שאר החולים מונחים להישאר בביתם ומצבם מנוטר.** כך מקווים בבתי החולים להקטין את העומס ולפנות מיטות לחולים קשים הזקוקים לפעולות הניתנות בבתי חולים בלבד. עקב העומס, רופאים באיטליה אף מתעדפים מטופלים שסיכויי ההחלמה שלהם גבוהים יותר ומטופלים צעירים.

5. **פרוטוקול הטיפול בחולי קורונה חשודים או מאומתים דומה מאוד אף הוא ברוב מדינות אירופה שנבחנו.** כך, אדם שחש ברע ומציג תסמינים אופייניים (חום, שיעול או קשיי נשימה) פונה למוקד חירום של משרד הבריאות. מוקד זה הסברתי, ומטרתו להנחות את החולים כיצד להתנהג. בשלב הראשון מנחה המוקד את החולים להישאר בביתם בבידוד עד חלוף התסמינים. בשלב זה החולים אינם נבדקים כלל לקורונה, למעט במקרים שפורטו לעיל.
5. **אדם הנמצא בבידוד ביתי ומצבו מצריך אשפוז בבית חולים, יפונה באמבולנס.** בדומה, יפוו גם חולים שנציגי המוקד הטלפוני קבעו שאינם כשירים לבידוד ביתי.
6. **החולים ישהו בבית החולים עד אשר לא יזדקקו לפעולות מצילות חיים** כמו הנשמה מסייעת, ניתוחים או החייאה. מטופל שאינו זקוק עוד להשגחה בבית החולים ישוחרר לבידוד בביתו עד חלוף הסימנים.
7. גם לאחר שהתסמינים חולפים נדרשים החולים להישאר בביתם בבידוד תקופה נוספת, כדי לוודא שהחלימו וכדי למנוע הפצה מחודשת של הנגיף.

פרוטוקול הטיפול בחולי קורונה במדינות אירופה

8. משך הבידוד המונע משתנה ממדינה למדינה. **חולים שהבראו בביתם אינם נבדקים פעם נוספת לקורונה כדי לוודא שהחלימו**, למעט ברוסיה.

9. על פי הצהרותיה, לרוסיה היקף גדול של ערכות לאבחון הנגיף, ובשל כך נוהלי האבחון כוללים **בדיקת קורונה לכל חולה ובדיקות חוזרות לאורך הטיפול**. כדי להכריז על חולה כבריא נדרש לבדוק אותו לקורונה **פעמיים בהפרש של 48 שעות, ורק לאחר שתתקבל תוצאה שלילית בשתי הבדיקות הוא יוגדר בריא ויוכל לעזוב את בית החולים או הבידוד הביתי**. יצוין כי ברוסיה הושק (2 באפריל) יישומון ייעודי בעבור השוהים בבידוד ביתי, במטרה לנטר את פעילותם ולוודא כי הם מקפידים על ההנחיות.

10. **המעבר לבידוד ביתי ולניטור ממושך מאפשר לצוותים הרפואיים להתמקד במקרים הקשים ובכך מקל את העומס בבתי החולים**. מנגד, התנהלות זו דורשת **משמעת גבוהה בקרב הציבור** באשר לשמירה על כללי הבידוד הביתי, **וכן פניות והגדרת צוות רפואי ייעודי לניטור חולים אלו**. הדבר יכול להיעשות מרחוק על ידי צוות רפואי הנמצא גם הוא בבידוד, סטודנטים לרפואה, רופאים בגמלאות וכו'.

11. **ניטור החולים מתבצע באמצעות מערכות ניטור מרחוק שלהן ממשק נוח עם בתי החולים, ותפקידן לדווח על מקרה של התפרצות אלימה יותר**. דוגמה אפשרית למערכת כזו היא יישומון לדיווח יומי (או דיווח חום פעמיים ביום) המאפשר דיווח על חולים שמצבם מורע, וביצוע שיחות טלפון ייעודיות עמם.

מקורות

1. (March 23th, 2020) Approval of Regulations of Work, Health of Moscow City Order
2. (March 16th, 2020), Order by Ministry of Health of the Russian Federation
3. (March 27th, 2020), Temporary Methodical Recommendations, Russian Ministry of Health
4. Bogodvid. M. (March 8th, 2020), In Russia, A Drug Created for the Treatment of Coronavirus Infection, RIA, <https://ria.ru/20200328/1569286989.html>
5. <https://www.mos.ru/city/projects/covid-19>
6. Uncredited (March 24th, 2020), "Covid-19: monitoraggio sul territorio", LOGOS, <https://www.logosnews.it/node/53360>
7. <https://www.bdc.de/aktuelle-informationen-fuer-bdc-mitglieder-zur-corona-virus-krise/vorgehen-bei-infektionsverdacht/>
8. ללא שיוך (28 במרס, 2020), "התעלומה מאחורי שיעור התמותה הנמוך מקורונה בגרמניה, בינתיים", כלכליסט:
<https://www.calcalist.co.il/world/articles/0,7340,L-3804311,00.html>
9. Grasselli, Giacomo et. al. (March 13th, 2020), "critical care utilization for the covid-19 outbreak in Lombardy, Italy", JAMA network, <https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2763188>
10. <https://www.deutschland.de/en/news/coronavirus-in-germany-informations>
11. Tondo, Lorenzo (March 18th, 2020), "scientists say mass tests in Italian town have halted COVID-19 there", The Guardian, <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/18/scientists-say-mass-tests-in-italian-town-have-halted-covid-19>
12. Rosenbaum, Lisa (March 18th, 2020), "Facing COVID-19 in Italy – ethics, logistics, and therapeutics on the epidemics front line", the new England journal of medicine, <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMp2005492>
13. Ministerio de Sanidad. (March 24th, 2020). Covid-19: what to do. mscbs.gob. https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/ciudadania/docs/200326_QueHacer_Telefonos_COVID19_ingles.pdf
14. Ministerio de Sanidad. (March 27th, 2020). Checklist: what to do if you have Covid-19 symptoms. mscbs.gob. https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/ciudadania/docs/200327_Decalogo_como_actuar_COVID19_ingles.pdf
15. Ministerio de Sanidad. (March 17th, 2020). COVID19 a quien se le realiza el test. mscbs.gob. https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/img/COVID19_a_quien_se_le_realiza_el_test.jpg
16. Ministerio de Sanidad. (March 15th, 2020). Procedimiento de actuación frente a enfermedad por SARS-CoV-2 (COVID-19). mscbs.gob. https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Procedimiento_COVID_19.pdf
17. Ministerio de Sanidad. (March 27th, 2020) Manejo en urgencias del COVID-19. mscbs.gob. https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Manejo_urgencias_pacientes_con_COVID-19.pdf

18. Ministerio de Sanidad. (March 17th, 2020) Manejo en atención primaria del COVID-19. mscbs.gob.
https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Manejo_primaria.pdf
19. Ministerio de Sanidad. (March 19th, 2020) Manejo clínico del COVID-19: unidades de cuidados intensivos. mscbs.gob.
https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Protocolo_manejo_clinico_uci_COVID-19.pdf
20. El mundo. (March 30th, 2020). Síntomas del coronavirus, tratamiento y cómo evitar el contagio. El mundo. <https://www.elmundo.es/ciencia-y-salud/salud/2020/03/20/5e74b424fc6c839d7f8b465e.html>
21. González D. (March 27th, 2020). La presión asistencial obliga a cambiar el criterio de casos de coronavirus en Madrid. Gaceta Médica.
<https://gacetamedica.com/politica/la-presion-asistencial-obliga-a-cambiar-el-criterio-de-casos-de-coronavirus-en-madrid/>
22. Mooney C. (March 27th, 2020). Men are getting sicker, dying more often of covid-19, Spain data shows. The Washington Post.
<https://www.washingtonpost.com/health/2020/03/26/men-are-getting-sicker-dying-more-often-covid-19-spain-data-shows/>
23. <https://www.hcsp.fr/Explore.cgi/avisrapportsdomaine?clefr=780>
24. https://solidarites-sante.gouv.fr/IMG/pdf/covid-19_doctrine_ville_v16032020finalise.pdf
25. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/the-public-health-agency-of-sweden/communicable-disease-control/covid-19/>
26. (March 2nd, 2020), Coronavirus: UK advice, symptoms, tests and treatment - in five graphics <https://www.bbc.com/news/uk-51674696>
27. Schraer, R. (March 31st, 2020), Coronavirus: Is the UK testing enough people? <https://www.bbc.com/news/health-51943612>
28. <https://www.england.nhs.uk/coronavirus/wp-content/uploads/sites/52/2020/03/clinical-management-of-persons-admitted-to-hospital-v1-19-march-2020.pdf>
29. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/874263/ON_Entry_-_Hospital_Discharge_Patient_Leaflet_V4.pdf
30. https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/874213/COVID-19_hospital_discharge_service_requirements.pdf
31. Mix, (02.04.2020), Russia developing coronavirus tracking app to ensure patients stay home <https://thenextweb.com/corona/2020/04/01/russia-developing-coronavirus-tracking-app-to-ensure-patients-stay-home/>